

Interview SBM Magazine, maandblad van de Besturenraad

Voorzitter Marianne Luyer
“Koester de ouders”

Het draagvlak van de Besturenraad ligt uiteindelijk bij de ouders, vindt voorzitter Marianne Luyer. Het onderwijs ziet hen nog te veel als ‘knutselouders’ die af en toe meehelpen op de school van hun kinderen. Maar er zitten ook mensen met topfuncties tussen die heel geschikt zijn voor een Raad van Toezicht. “Laten we maar eens onderzoeken hoe ouders meer kunnen participeren.”

Tekst: Guido de Bruin. Fotografie:

Marianne Luyer, voorzitter sinds 2004, noemt zichzelf een ‘maatschappelijk-middenveld-type’. Nederland moet volgens haar zuinig zijn op de organisaties die burgers hebben opgericht om een doel te dienen dat zij belangrijk vinden. “De overheid maar ook onderwijsinstellingen schatten de bestaande structuren soms niet op waarde en benutten ze te weinig”, vindt ze. “Er wordt altijd eerst gedacht aan nieuwe initiatieven en overlegstructuren, bijvoorbeeld voor het contact tussen roc’s en het bedrijfsleven. We vinden liever iets nieuws uit dan te bedenken welke structuren we hebben. Ik probeer dan ook naar de politiek en het ministerie uit te dragen: benut de structuren die er zijn.” Als een van de ‘spelers’ heeft de Besturenraad volgens Luyer afgerekend met vooroordelen uit het verleden over het maatschappelijk middenveld. “We vernieuwen ons, dragen bij aan veranderingen en laten zien dat we dienstbaar zijn aan de leden en aan de samenleving.”

Vernieuwing

Tot haar tevredenheid is de Besturenraad een professionele organisatie geworden. “We ontwikkelen ons door als organisatie die de belangen van het christelijk onderwijs behartigt en steeds meer dienstverlening aanbiedt in het verlengde van die belangenbehartiging. We varen onze eigen strategische koers, gericht op het versterken van het bijzonder onderwijs en gebaseerd op wat de leden belangrijk vinden.”

Het past volgens Luyer in de levenscyclus van een organisatie om zichzelf met enige regelmaat af te vragen ‘waarom bestaan we’. “Als je een goed antwoord op die vraag hebt, geeft dat veel energie.” Met de vorming van de sectororganisaties in het hbo, mbo en vo blijft er “nog een scala aan belangen van onze leden te behartigen”, is haar overtuiging. En dat niet alleen in het primair onderwijs en niet alleen op het gebied van identiteit.

De ‘nieuwe’ Besturenraad toont zich volgens Luyer op zijn best bij het overleg over de toekomstige PO Raad. De Besturenraad levert in de persoon van bestuurslid Rens Rottier de voorzitter van de voorbereidingscommissie. “Zo zorgen we ervoor dat in de toekomst de afstemming van activiteiten met de PO Raad goed gaat en waarborgen we onze ruimte en ons bestaanrecht als organisatie van besturen, managers en toezichthouders.”

Trend

De Besturenraad speelt als vertegenwoordiger van alle sectoren in het christelijk onderwijs volgens de voorzitter goed in op de toenemende aandacht in het onderwijs voor doorlopende leerlijnen. Met hulp van de Besturenraad weten bijvoorbeeld vmbo-scholen en roc’s en mbo- en hbo-instellingen van dezelfde signatuur elkaar te vinden om voor een betere aansluiting tussen de sectoren te zorgen. “Dat werkt heel goed. Zo investeren we al in de komende trend.”

Dat identiteit in het werk van de Besturenraad een hoofdrol zal blijven spelen, staat voor Luyer als een paal boven water. “Identiteit geeft zo’n binding. Ik wist voorheen niet dat daar zo’n kracht van uitgaat. Op religieus niveau verbonden zijn, voelt als thuiskomen.”

Verantwoording

Een ander thema dat Luyer bezighoudt en waarin de Besturenraad volgens haar een belangrijke rol te vervullen heeft, is de verantwoording die vandaag de dag van onderwijsinstellingen wordt gevraagd. Ze merkt dat scholen steeds meer doordrongen raken van hun plicht om de omgeving te laten zien waar ze voor staan, welke resultaten ze met hun leerlingen boeken en wat ze bijdragen aan de samenleving.

De noodzaak van verantwoording, niet alleen aan de ouders maar ook aan bijvoorbeeld de buurt en de lokale politiek, wordt des te prangender door de schaalvergroting in het onderwijs. “Die brengt het gevaar met zich mee dat de afstand tussen de onderwijsinstelling aan de ene kant en de ouders en de lokale omgeving aan de andere kant groter wordt”, aldus Luyer. “Dat vraagt van scholen dat zij investeren in creatieve vormen om hun ‘stakeholders’ bij hun werk te betrekken, van beleidsontwikkeling tot verantwoording.” Niet alleen omdat het nu eenmaal een (morele) plicht is, maar ook omdat het kan zorgen voor nieuw elan. “Als school opnieuw je relatie met je omgeving definiëren geeft energie.”

Missiewerk

Luyer bespeurt dat verantwoording afleggen aan de omgeving nog niet bij alle onderwijsbestuurders hoog op de prioriteitenlijst staat. “Daar is nog wel wat missiewerk te verrichten. Als grote besturen zich niet verantwoorden voor wat ze doen, dreigen sommige politici alsnog gelijk te krijgen met hun kritiek op de schaalvergroting.” Door zich te verantwoorden, kunnen grote onderwijsinstellingen onder één bestuur laten zien dat ze geen anonieme leerfabrieken zijn waar de onveiligheid hoogtij viert, vindt ze. Verantwoording begint volgens haar met de bezinning op de vraag voor wie scholen er nu eigenlijk zijn. Ze noemt het voorbeeld van een lid van het college van bestuur van een scholengroep voor voortgezet onderwijs die daartoe om te beginnen de leden van de raad van toezicht was gaan interviewen met als belangrijkste vraag wie de ‘stakeholders’ van de organisatie zijn en hoe de onderwijsinstelling met hen moet omgaan.

Om zich te verantwoorden hebben besturen om te beginnen informatie nodig over de behoeften van leerlingen, ouders en de bredere omgeving. “Dat gaat verder dan een idee hebben van wat er speelt. Er moet toetsbare informatie zijn, bijvoorbeeld uit enquêtes, klantenpanels of gesprekken met de buurt.”

Ouders

Scholen moeten niet in de laatste plaats de behoeften en wensen van ouders goed in het vizier hebben, vindt ze. “Laten ze ouders vragen wat die willen. Ik denk dat ze in grote lijnen zeggenschap willen over het beleid van de school en dat ze willen dat ze ergens terechtkunnen als ze iets te melden hebben. Ze willen zeker niet elke week ergens mee lastiggevallen worden.” Een goed initiatief vindt Luyer de avond die de directie van een basisschool eens in de paar maanden organiseert en waarop ze zelf niets zegt maar alleen maar luistert naar wat de ouders te melden hebben.

Scholen hebben volgens haar niet altijd voor ogen welk potentieel ze met de ouders in huis hebben. “Ze zien hen soms te veel als alleen opvoedouders die af en toe willen meehelpen op school. Maar er zitten ook mensen met topfuncties in de maatschappij tussen die zo in een raad van toezicht kunnen.” Ook de Besturenraad kan volgens haar meer voor ouders betekenen. “We zouden ook een club voor ouders moeten zijn. Zij zijn uiteindelijk ons draagvlak, want zij dragen de besturen. Ouders zouden zich tot de Besturenraad moeten kunnen wenden met de vraag hoe ze in het onderwijs kunnen participeren en waar ze met een klacht terecht kunnen. Een grotere rol voor ouders past heel goed bij het bijzonder onderwijs. Laten we maar eens onderzoeken hoe ouders meer kunnen participeren.”

<streamer>

“Een grotere rol voor ouders past heel goed bij het bijzonder onderwijs”